

Покращення спостерігається в компонентах А,В,С,Е, окрім компонента D, з яким пов'язано державне регулювання з питань дотримання стандартів і технічних норм. З урахуванням ризиків і втрат за наслідками пандемії від COVID – 19 в Україні розроблено та реалізуються низка програм для підтримки малого і середнього підприємництва, серед яких найбільш дієві: Фонд боротьби з Covid-19 в обсязі 64,7 млрд. грн.; програми «Доступні кредити 5-7-9%» та часткової допомоги з безробіття; низка податкових заходів; цільова підтримка фізичних осіб – підприємців тощо [3]. Подальше посилення підтримки малого і середнього бізнесу в Україні необхідно здійснювати в напрямку удосконалення інвестиційного клімату та стимулювання інноваційного розвитку.

Література:

1. Індекс політики у сфері МСП. Країни Східного партнерства 2020. Оцінка стану реалізації Акту про малий бізнес для Європи. Україна: Акт про малий бізнес, країнний профіль. URL: <https://www.oecd.org/global-relations/SMEPI-EaP-2020-Ukraine.pdf> (дата звернення: 12.11.2021).
2. Програма ЄС "Конкурентоспроможність підприємств малого і середнього бізнесу (COSME) (2014-2020). URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=dd165392-1d18-438d-9d60-91f1c7d3501d&title=Programas> (дата звернення: 10.11.2021).
3. Програми підтримки підприємців. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=5dee0c19-31f9-4a56-9f86-c05dc322cbb4&tag=Programi> (дата звернення: 12.11.2021).

МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

*Родіонов С. О., к.е.н., доцент,
Вишнівський М.С.*

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Інтенсивний розвиток ринкової економіки завжди супроводжується активізацією підприємництва. Підприємницька діяльність - це проектування, організація та поєднання факторів виробництва для створення нових товарів та послуг, які в свою чергу, дозволяють максимізувати прибуток та задовольнити потреби суспільства.

Однією з останніх тенденцій розвитку підприємництва декілька років виступає соціальне підприємництво. Соціальне підприємництво - підприємницька діяльність спрямована на інноваційну, суттєву та позитивну зміну у суспільстві. В той час коли бізнесмени концентровані на створенні фінансового прибутку, соціальні підприємці займаються збільшенням соціального капіталу. Вони задіяні у таких галузях, як освіта, охорона довкілля, боротьба з бідністю та права людини.

Головною відмінністю від благодійності є те, що цей вид діяльності не залежить від зовнішніх джерел фінансування, та отримує дохід від власної

діяльності, метою якої є пом'якшення або розв'язання конкретних соціальних проблем. Прибуток в соціальному підприємстві реінвестується, а той час як в благодійності прибуток взагалі відсутній, а в традиційному бізнесі - розподіляється серед акціонерів.

Соціальне підприємництво стає тенденцією в Україні. Він привертає увагу ініціативних груп і активних людей. Використання бізнес-підходів для вирішення соціальних проблем виводить соціальне підприємництво на новий рівень розвитку. Нова хвиля зростання соціального підприємництва в Україні показує нам зростання суспільної свідомості суспільства. Проте, соціальне підприємництво досі погано розуміють багато українців.

Характеристика соціального підприємництва в Україні присвячена творчості Василя Назарука, Владислава Грінчука, Наталії Бордун, Юлії Клебан, Софії Артемчук. У даній роботі відображені деякі аспекти реалізації даного виду підприємницької діяльності.

Однак, незважаючи на досить велику кількість робіт і не існує короткого періоду існування цього виду підприємництва, Україна ще не розробила жодного закону, який би регулював його.

Характеристиці соціального підприємництва в Україні присвячені роботи Василя Назарука, Владислава Грінчука, Наталії Бордун, Юлії Клебан, Софії Артемчук. Цей документ відображає деякі аспекти здійснення цього виду ділової діяльності.

Однак, незважаючи на велику кількість робіт та короткий період існування цього виду підприємств, Україна ще не розробила жодного закону для його регулювання.

Звичайно, найбільший людський ресурс, який можна класифікувати як: люди з обмеженими можливостями; біженці (внутрішньо переміщені); - національні меншини; - молодих старших; люди із залежністю; - людей, яких звільнили з тюрми; - ВІЛ-позитивні люди; - багатодітні матері. Часто ці люди володіють прекрасними навичками, але їх "характеристики" стримують традиційних підприємців не наймати їх через велику кількість міфів та стереотипів.

В Україні є багато будівель, які насправді не використовуються, оскільки перебувають у жахливому стані та належать громаді. За кордоном є чимало прикладів покинутих магазинів за межами робочого місця, які перетворюються на офісні центри з можливостями працевлаштування вразливих груп та з доходами для вирішення місцевих проблем.

Багато великих компаній намагаються передати аутсорсинг, оскільки це не вимагає постійних витрат. Все частіше компанії шукають можливості замінити субсидії для нових компаній, оскільки в цьому випадку вони передають аутсорсинг та вирішують соціальну проблему, яка, в свою чергу, не потребуватиме наступних субсидій.

Культура споживання українців змінюється на краще. Почуття втягнутись у корисну справу, і навіть у досить простий спосіб придбання потрібного товару чи послуги, стає сильним аргументом на користь соціальних підприємств, а ще більше - проти підтримки національного виробника.

Оскільки малого бізнесу в Україні порівняно мало, соціальні підприємці можуть легко знайти своїх клієнтів, створити більш свідому споживчу культуру і, отже, спільно працювати над вирішенням нагальних соціальних проблем у громадах. Соціальне підприємництво підтримується фондами та міжнародними організаціями.

Література:

1. Назарук В. Соціальні підприємства - новий тренд в Україні. 2017. URL: <https://nv.ua/opinion/sotsialnye-predprijatija-novyj-trend-v-ukraine-338577.html> (дата звернення: 08.10.2021).
2. Грінчук В. Соціальне підприємництво. *Школа соціального лідерства*. 2018. №12.
3. Kleban Y. Shaping entrepreneurial competencies as a tool for education and medical reforms in Ukraine. The development of higher education as a tool of city marketing. Katowice: Katowice School of Technology, 2014. (Monograph 4). P. 57–63.

АГРАРНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР СОЦІО-ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ РЕГІОНІВ

*Сідельнікова І.В., к. е. н., доцент
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди*

Аграрне підприємництво, що являє собою різновид підприємницької діяльності, та відмінною особливістю якого є використання землі як основного засобу виробництва, виступає важливим фактором сучасного соціо-еколого-економічного розвитку сільських регіонів. Однак слід погодитись з дослідниками даної проблеми, які зазначають, що саме декларування пріоритету розвитку аграрного підприємництва як одного з факторів сільського розвитку не забезпечить очікуваних результатів [3, с.101]. Комплексний сільський розвиток передбачає стабільний розвиток аграрного виробництва, аграрного підприємництва, поліпшення умов праці та проживання населення, збереження довкілля, відновлення та стале використання природних ресурсів. Соціо-еколого-економічний розвиток сільської території – це процес, від якого виграє вся громада разом із місцевою владою, аграрним бізнесом і сільським населенням. Саме тому дослідження усіх аспектів цієї проблеми набуває особливої актуальності.

У контексті даного дослідження під аграрним підприємництвом розуміється перш за все сукупність економічних агентів, які займаються такою діяльністю. Нині у національній економіці функціонують різні види аграрних підприємств: 1. Приватне підсобне господарство громадян – форма виробництва, яка ґрунтується на приватній власності громадян, їхній особистій праці та праці членів їхніх сімей, є додатковим джерелом прибутків і має споживчий характер. 2. Приватні сільськогосподарські підприємства, які